

אֲמַן שֶׁל לְשׁוֹן הָרֶעַ? הַנְּחַשׁ. וְסוּד
הַדָּבָר - מִשְׁבַּא הַנְּחַשׁ עַל חֲוֵה
הַטִּיל בָּהּ זֶהֱמָה. אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, וְעַל הַכֹּל מוֹחֵל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, פָּרַט לְלִשׁוֹן הָרֶעַ,
מִשׁוֹם שְׁפָתוֹב (תהלים יב) אֲשֶׁר
אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֶתְנוּ
אֶתְנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ.

בֵּא וְרָאָה כִּמָּה עָשָׂה אוֹתוֹ לְשׁוֹן
הָרֶעַ; גָּזַר עַל אֲבוֹתֵינוּ שְׁלֹא יִכְנָסוּ
לְאָרֶץ, וּמָתוּ אֱלֹהֵי שְׁאֲמָרוּ, וְנִגְזְרָה
בְּכִיָּה לְדוֹרֵי דוֹרוֹת. (כַּל שֶׁכָּן כָּאֵן
שֶׁהוֹצִיא לְשׁוֹן הָרֶעַ עַל הַכֹּל) כִּבְיָכֹוֹל פִּיּוֹן
שֶׁהוֹצִיאָו עַל הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה,
כִּאֲלוֹ הוֹצִיאָו עֲלָיו. בְּגִלָּל זֶה קָנָא
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל זֶה, (כְּלוּמַר
קָנָא לְשִׁמּוֹ) וְעַמְדוֹ יִשְׂרָאֵל כָּל־
לְהַשְׁמֵד מִהָעוֹלָם אֶלְמָלָא תִּפְלַת
מִשָּׁה.

וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ וְגו'. אָמַר רַבִּי
חֲזִיָּא, מַה שׁוֹנָה פֶּאֵן וַיִּסְפְּרוּ, וְלֹא
כְּתוּב וַיִּגִּידוּ אוֹ וַיֹּאמְרוּ? אֵלֶּא כָּל
אֶחָד מְלַמֵּד דְּבָר לְבִדּוּ. וַיִּגִּידוּ -
בְּכָל מְקוֹם רָמַז הוּא רִמּוּז
בְּחֻכְמָה, וְהָרִי נִתְבָּאָר. וַיֹּאמֶר -
אֲמִירָה בְּעִלְמָא. וַיֹּאמְרוּ - הִרְהוּר
הַלֵּב. וַיֹּאמְרוּ - פְּקֻדָּה. וְהָרִי
בְּאֶרְנוּ בְּכִמָּה מְקוּמוֹת. וַיִּסְפְּרוּ -
פְּרוּשׁ הַדָּבָר בְּכָל מְקוֹם.

כָּאֲנוּ אֶל הָאָרֶץ. הִלְכְּנוּ הֵיךְ צְרִיף
לוֹ לְהִיּוֹת! אֵלֶּא כָּאֲנוּ, נִכְנְסֵנוּ
לְשֵׁם לְאוֹתָהּ אָרֶץ שְׁהִיִּית
מִשְׁבַּחָה בְּכָל יוֹם וְהִיִּית אוֹמֵר
שְׂאִין פְּמוֹתָהּ, וְגַם זָבַת חֵלֶב
וְדָבַשׁ הִיא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִי
שְׂרוּצָה לּוֹמֵר כְּזָב, אוֹמֵר דְּבָר
אֲמַת בַּהֲתַחֲלָה, כְּדִי שְׂיִאֲמִינוּ לוֹ
כְּזָבוּי.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, (אֵלֶּא) כְּךָ אָמְרוּ:
נִכְנְסֵנוּ לְאוֹתָהּ אָרֶץ שְׁהִיִּית
מִשְׁבַּחָה כָּל יוֹם וְאֲמַרְתָּ שְׂאִין
פְּמוֹתָהּ, (וְגַם זָבַת חֵלֶב וְדָבַשׁ הִיא), וְהִרְמַתָּ
שְׁבַחָה עַל הַכֹּל - וְלֹא כְּךָ, שְׁהָרִי
זֶה פְּרִיָּה, אֲשַׁכּוֹל אֶחָד מֵאוֹתָם

חַד. מָאן אוֹמְנָא דְּלִישְׁנָא בִּישָׂא, נְחַשׁ. וְרָזָא
דְּמִלָּה, מִדְּאֶתָא נְחַשׁ עַל חֲוֵה אֲטִיל בָּהּ זֶהֱמָא.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְעַל כֹּלָּא מִחֵל קִדְשָׁא בְּרִיף
הוּא, בַּר מִן לִישְׁנָא בִּישָׂא. בְּגִין דְּכְתִיב, (תהלים
יב) אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֶתְנוּ
מִי אֲדוֹן לָנוּ.

הָא חֲזִי, כִּמָּה עָבַד הֵהוּא לִישְׁנָא בִּישָׂא, גָּזַר
עַל אֲבֵהֶתְנָא דְּלֹא יִיעוּל לְאֲרַעָא וּמִיתוּ
אִינוּן דְּאָמְרוּ. וְאֶתְגָּזַר בְּכִיָּה לְדוֹרֵי דְרִין. (כַּל שֶׁכָּן
הָכָא דְאִפִּיקוּ לִישְׁנָא בִּישָׂא עַל כֹּלָּא) כִּבְיָכֹוֹל פִּיּוֹן דְּאִפִּיקוּ
עַל אֲרַעָא קְדִישָׁא, כִּאֲלוֹ אִפִּיקוּ עֲלֶיהָ. בְּגִין
כְּךָ קְנִי קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא עַל דָּא, (כְּלוּמַר קְנִי לְשִׁמְיָה)
וְקִאִימוּ יִשְׂרָאֵל כִּלְהוּ לְאֲשַׁתְּצָאָה מִעִלְמָא,
אֶלְמָלָא בְּעוֹתִיָּה דְּמִשָּׁה.

וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ וְגו'. (בְּמִדְבָר י"ג) אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא,
מָאִי שְׁנָא הָכָא וַיִּסְפְּרוּ, וְלֹא כְּתִיב
וַיִּגִּידוּ, אוֹ וַיֹּאמְרוּ. אֵלֶּא כָּל חַד אוֹלִיף מִלָּה
בְּלַחֲדוּדֵי. וַיִּגִּידוּ, בְּכָל אֶתְר רָמַז קָא רָמִיז
בְּחֻכְמָתָא, וְהָא אֶתְמַר. וַיֹּאמֶר, אֲמִירָה
בְּעִלְמָא. וַיֹּאמְרוּ, הִרְהוּרָא דְלִבָּא. וַיֹּאמְרוּ,
תְּפַקִּידְתָּא. וְהָא אוֹקִימְנָא בְּכִמָּה אֶתְר. וַיִּסְפְּרוּ,
פְּרִישׁוֹתָא דְּמִלָּה בְּכָל אֶתְר.

כָּאֲנוּ אֶל הָאָרֶץ, הִלְכְּנוּ מִיְבַעֵי לִיָּה. אֵלֶּא כָּאֲנוּ,
עָאֲלָנָא לְתַמְן לְהִיָּא אֲרַעָא דְּהוּיִת
מִשְׁבַּח בְּכָל יוֹמָא, וְהוּיִת אֲמַרְתָּ דְּלִית דְּכוּוֹתָהּ.
וְגַם זָבַת חֵלֶב וְדָבַשׁ הִיא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר,
מָאן דְּבַעֵי לְמִימַר פְּדִיבָא, אָמַר מִלָּה דְּקִשׁוּט
בְּקִדְמִיתָא, בְּגִין דְּהִיָּמְנוּ לִיָּה כְּדָבוּי.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, (אֵלֶּא) הָכִי אָמְרוּ, עָאֲלָנָא לְהִיָּא
אֲרַעָא דְּהוּיִת מִשְׁבַּח לָהּ כָּל יוֹמָא וְאֲמַרְתָּ
דְּלִית דְּכוּוֹתָהּ, (וְגַם זָבַת חֵלֶב וְדָבַשׁ הִיא), וְאֲרִימַת שְׁבַחָה
עַל כֹּלָּא. וְלֹאוּ הָכִי, דְּהָא זֶה פְּרִיָּה, אֶתְתְּכָלָא
חַד מֵאִינוּן זְעִירִין קְטִיפּוּ. אָמְרוּ, אִי לְדָא אֲחֻסִּין